

Het Nederlands Speekselcentrum

Speeksel speelt een belangrijke rol bij de spijsvertering en bij de afweer en bescherming van de mond. Het Nederlands Speekselcentrum is een instituut voor speekselonderzoek en diagnostiek bij patiënten met speekselproblemen en is tevens een kenniscentrum voor speekselgerelateerde aandoeningen. De website van het centrum is voor algemeen practici zeer waardevol. Een regelmatig bezoek verdient aanbeveling.

Doelstelling

Het Nederlands Speekselcentrum is een instituut voor speekselonderzoek en speekseldiagnostiek. De doelstelling van het centrum is patiënten met speekselproblemen te begeleiden en onderzoek te doen naar de mogelijkheden om speeksel te gebruiken als diagnostisch instrument bij het opsporen van orale aandoeningen en systemische ziekten. Het centrum werkt samen met de sectie Orale Biochemie van het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam (ACTA) en de afdeling Kaakchirurgie van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG). Het Nederlands Speekselcentrum bestaat uit 3 afdelingen:

- de afdeling Behandeling en Diagnostiek. Hier kunnen patiënten terecht met klachten ten gevolge van veranderingen in de hoeveelheid of de samenstelling van het speeksel. Meestal wordt diagnostiek verricht en een persoonlijk advies gegeven.
- de afdeling Onderzoek. Hier worden onderzoeken opgezet over het gebruik van speeksel als diagnostisch medium in relatie tot monddroogte, orale pathologie en systemische aandoeningen.
- het Kenniscentrum. Hier kunnen patiënten en zorgverleners terecht met vragen rondom speekselgerelateerde problemen.

Daarnaast is het centrum een platform voor universiteiten om in Nederland en Europa klinisch en basaal speekselonderzoek te stimuleren. Het centrum werd in 2006 opgericht en wordt bijgestaan door een wetenschappelijke adviesraad. De website van het centrum is: www.speekselcentrum.nl.

De website

Met www.speekselcentrum.nl komt men op de beginpagina. In de titelbalk ziet men een fraaie afbeelding van een artistieke weergave van speeksel met daarin 6 knoppen voor de onderwerpen van het hoofdmenu en daaronder 2 tekstblokken. Het kleiner linkerdeel bevat een submenu met verwijzingen naar onderwerpen die in het groter rechter deel worden uitgewerkt. Het beginscherm is rustig van opmaak; een verademing in vergelijking met de vaak door informatie overladen homepages die tegenwoordig gebruikelijk zijn. De website is voornamelijk tekstgeoriënteerd en presenteert de links als blauwgekleurde trefwoorden in de lopende tekst. Door het gebruik van een weinig contrasterende blauwe

kleur en het niet onderstrepen van de trefwoorden moeten men wel goed kijken waar deze links zich bevinden en wat de betekenis ervan is. De trefwoorden leiden naar informatie die men bij het bekijken van de menuonderdelen soms opnieuw tegenkomt. De kruisverwijzingen geven snel resultaat, maar leiden ook tot veel doublures. Het is even wennen omdat de meeste websites een boomstructuur hanteren, maar op deze manier kan men ook snel over de website surfen. Terughoudendheid met nieuwe woordlinks is wel geboden, omdat anders het aantal doublures erg groot wordt.

Op deze beginpagina krijgt de bezoeker de inhoud van het eerste onderdeel uit het menu te zien met links op het scherm het nieuws en rechts een introductie over het centrum. Onder het nieuws vindt men de verwijzingen naar de speekselklinieken in Amsterdam en Zwolle, de mogelijkheid zich aan te melden voor een nieuwsbrief, ervaringen van patiënten en de aankondigingen van 2 symposia over speekselproblematiek. Zo wordt het symposium 'Droge Mond' georganiseerd door het Ivoren Kruis in november 2007 te Amsterdam en het European Saliva Symposium in mei 2008 te Egmond aan Zee. In het rechterdeel van deze beginpagina wordt onder 'Introductie' duidelijk gemaakt welke de doelgroep van de website is. Het menuonderdeel 'Patiënt en Kliniek' biedt via het submenu links de mogelijkheid zich aan te melden bij een speekselkliniek en toont de gegevens over de locaties in Amsterdam en Zwolle. Ook wordt de bezoeker hier geïnformeerd over speekselonderzoek, krijgt men tips over monddroogte, kan men folders downloaden en kan men – na registratie – ervaringen op de website plaatsen (geen forum). Bij elk onderdeel van het submenu wordt op het rechterdeel van het scherm uitgebreider op het onderwerp ingegaan. Patiënten met het syndroom van Sjögren, nieraandoeningen en diabetes mellitus worden voor informatie via externe links naar specialistische websites doorgeschakeld.

Het volgende menuonderdeel 'Speeksel' biedt specifieke

Titelbalk op de website van het Nederlands Speekselcentrum.

ke informatie over de verschillende speekselklieren en de samenhang van speeksel met voeding en gebitselementen. Aspecten als de rol van het speeksel bij de spijsvertering, het eten, het spreken, het slikken en de smaakgevoelens komen aan de orde en de essentiële rol bij de bescherming van gebitselementen en mondslijmvlies wordt belicht. Ook wordt aandacht gegeven aan de antibacteriële en antivirale eigenschappen van speeksel. Dit laatste komt in uitgebreidere vorm terug in het menuonderdeel 'Onderzoek'. Deze informatie is meer op de zorgverleners gericht. Onderzoeken van het ACTA en het UMCG worden apart beschreven. Via de verwijzing 'Proefschriften' in het submenu krijgt men toegang tot samenvattingen van proefschriften vanaf 2001. Door op de titel te klikken, krijgt men toegang tot het volledige proefschrift.

Het vijfde menuonderdeel heet 'Over het NS-DISR'. Naast uitleg over de doelstellingen van het centrum is er in het submenu een verwijzing naar de 'Wetenschappelijke Adviesraad' van het centrum.

Het laatste menuonderdeel 'Professionals' is bedoeld voor zorgverleners. Kort wordt uiteengezet dat praktici patiënten met orale complicaties ten gevolge van een mogelijke verandering in de samenstelling of de hoeveelheid van speeksel kunnen verwijzen naar een van de speekselcentra. Interessanter als informatiebron in het submenu is de verwijzing 'Wetenschappelijke literatuur' dat gemakkelijk doorlinkt naar PubMed en een specialistische website over xerostomie. Verder worden hier 2 recente artikelen aangeboden met een samenvatting en een mogelijkheid om tegen betaling de volledige tekst in te zien. Erg handig is dat onder 'Related Articles' bijeengezochte literatuurlijsten uit PubMed worden getoond. De link hiervoor staat rechts naast de titel van het artikel. Een verwijzing naar het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* wordt hier node gemist, zeker gezien de publicatie van 20 aan speeksel gerelateerde artikelen in het tijdschrift. Verder kunnen ook proefschriften worden bekeken en is er een lijst met recente publicaties over speeksel en mondgezondheid. Onder de verwijzing 'Referentiewaarden' kan een voor de praktijk handige tabel met referentiewaarden van speeksel als Word-document worden opgehaald. Een van de laatste verwijzingen in het submenu belicht het postacademisch onderwijs waarin de mogelijkheid wordt geboden tot deskundigheidsbevordering van zorgverleners door het centrum.

Tot slot nog een opmerking over een van de verwijzingen rechtsbovenaan de beginpagina. De 'Links' bevatten zoveel interessante verwijzingen naar speeksel en speekselgerelateerde informatie dat dit onderdeel een prominentere plaats verdient, bijvoorbeeld in de menubalk.

Concluderend kan worden gesteld dat de website voor algemeen praktici zeer waardevol is en dat een regelmatig bezoek aanbeveling verdient.

Summary

The Dutch Institute for Salivary Research

Saliva is well known for its role in the digestive process and plays an important role both in oral health and in the immune system. The Dutch Institute for Salivary Research is a research and diagnostic institute for patients with saliva-related problems as well as a knowledge bank of saliva-related diseases. The Institute's website is useful for general dental practitioners and deserves frequent visits.

S.L.Liem, redacteur internet/webmaster www.ntvt.nl
bliemsl@xs4all.nl